

Ekonomia i rynek a stosowanie prawa konkurencji (od redaktora prowadzącego)

Związki prawa konkurencji oraz ekonomii i rynku są nierozzerwalne i sięgają samych początków tego obszaru prawa. To właśnie z uwagi na to, iż na określonym etapie rozwoju rynku okazało się, że do jego prawidłowego funkcjonowania nie wystarczy opisywana przez Adama Smitha „niewidzialna ręka”, pojawiła się potrzeba wprowadzenia regulacji prawnych mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania reguł konkurencji. Dlatego też już pierwsze regulacje wprowadzane w kolebce prawa konkurencji, za którą uważane są Stany Zjednoczone, nakierowane były na zapobieganie stosowania przez przedsiębiorców takich działań rynkowych, które konkurencji szkodzą (np. powstawanie monopolii). Na przestrzeni tych ponad już 100 lat (*Sherman Act*, 1890), niewiele się zmieniło w wymienionym wyżej zakresie. Nadal zarówno samo prawo konkurencji, jego stosowanie przez organy powołane do egzekwowania prawa konkurencji, jak i sądy, powiązane są ściśle z rynkiem i ekonomią. Dotyczy to skali mikro, a zatem „piętnowania” zachowań przedsiębiorców na rynku, które uznawane są za szkodzące konkurencji, jak również skali makro, co oznacza między innymi analizowanie wielu zjawisk istotnych z punktu widzenia prawa konkurencji w odniesieniu do całego rynku czy nawet rynków (np. jednolity rynek Unii Europejskiej, na który składają się rynki poszczególnych państw członkowskich).

Właśnie z powodu powyżej bardzo skrótowo zarysowanych związków prawa konkurencji z ekonomią i rynkiem, redaktor prowadzący niniejszego numeru iKAR-a postanowił zaproponować autorom, jako główny nurt rozważań zamieszczanych w nim artykułów, relacje pomiędzy ekonomią i rynkiem a stosowaniem prawa konkurencji. W konsekwencji znalazły się w nim teksty omawiające rozmaite rynkowe i ekonomiczne aspekty prawa konkurencji, tak w węższym, jak i w szerszym rozumieniu. Tradycyjnie także, poza tekstami wpisującymi się w temat przewodni, w numerze znalazło się kilka bardzo interesujących artykułów wykazujących większy lub mniejszy związek z obszarem prawa konkurencji oraz regulacyjnym.

Bieżący numer otwiera zatem artykuł omawiający procesy automatyzacji i robotyzacji – tak istotnych dla rozwoju nowoczesnej gospodarki wolnorynkowej – w kontekście regulacji dotyczących pomocy publicznej. Kolejne opracowanie zamieszczone w numerze to druga część artykułu poświęconego dopuszczalnym formom pomocy państwa na rzecz linii lotniczych w dobie pandemii COVID-19. Obydwa wymienione wyżej opracowania niewątpliwie mieszczą się w szerokim zakresie obejmującym związki ekonomii i rynku oraz prawa konkurencji. Każda bowiem pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom może prowadzić do zaburzenia mechanizmów rynkowych chronionych przez prawo konkurencji. Są jednak takie przypadki, w których pomoc taka z określonych względów jest dopuszczalna, a nawet pożądana, jak wskazują autorzy wymienionych wyżej artykułów. Mieszczącym się także w głównym nurcie tematycznym bieżącego numeru iKAR-a jest opracowanie dotyczące definiowania rynków właściwych w Polsce. To bardzo ciekawe, posiadające szerszy wymiar opracowanie, które wskazuje, iż każda, nawet utrwalona w praktyce i wdawać by się mogło „oczywista” prawidłowość lub zasada powinna podlegać ciągłej

weryfikacji w toku dyskusji. W nieco szerszym ujęciu do głównego nurtu bieżącego numeru iKAR-a zakwalifikować można także opracowanie dotyczące niezwykle ważnego i aktualnego zagadnienia obejmującego uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne. Jak wskazują bowiem autorki, także postępowanie restrukturyzacyjne ma istotny kontekst odnoszący się do prawa konkurencji, ponieważ środki przewidziane przez ten rodzaj postępowania powinny mieć na względzie utrzymanie konkurencyjności struktury rynku. Z kolei organizacje przedsiębiorców stanowią nieodzowny element otoczenia w jakim działają przedsiębiorcy. Pełnią one wiele funkcji, a ich działalność nie jest obojętna z punktu widzenia prawa konkurencji. Dlatego też za ważne i aktualne należy uznać zagadnienia związane z nowym modelem wymierzania kar pieniężnych za naruszenia konkurencji przez związki przedsiębiorców w kontekście implementacji do polskiego systemu prawnego tzw. dyrektywy ECN+, które omówione zostały przez autorów kolejnego artykułu.

Z kolei *hearing officer* jako propozycja rozwiązania, które mogłoby znaleźć zastosowanie w polskim systemie egzekwowania prawa konkurencji to artykuł, który zamieszczony został już w jednym z poprzednich numerów iKAR-a. Tym razem prezentujemy go w języku angielskim, co jest przejawem nowej praktyki zamieszczania niektórych artykułów w tym języku, w celu zwiększenia kręgu odbiorców i dostępności treści publikowanych w iKAR-ze.

W części poświęconej orzecznictwu, zamieszczone zostały dwie bardzo ciekawe glosy poświęcone rynkowi usług turystycznych. Ponadto – ponownie w języku angielskim – glosa do orzeczenia Trybunału dotyczącego odpowiedzialności z tytułu naprawienia szkody wyrządzonej naruszeniem prawa konkurencji. Niewątpliwie funkcjonowanie ponadnarodowych korporacji stanowiących duże międzynarodowe przedsiębiorstwa działające na wielu rynkach jest nieodzownym elementem obecnego etapu rozwoju gospodarczego w aspekcie globalnym. Dlatego istotna jest kwestia możliwości przypisania takim organizacjom odpowiedzialności za naruszenie prawa konkurencji także na drodze prywatnoprawnej, co jest przedmiotem głosowanego orzeczenia. To również opracowanie mieszczące się w obszarze związków ekonomii i rynku oraz prawa konkurencji. Numer zamyka sprawozdanie z seminarium poświęconego rządowi prawa w kontekście rynku wewnętrznego Unii Europejskiej oraz Europejskiej Strefy Ekonomicznej.

Zapraszam zatem Czytelników do lektury i komentowania artykułów zamieszczonych w, moim zdaniem, tym bardzo interesującym numerze, jak również publikowania na łamach iKAR-a oraz aktywnego udziału w wydarzeniach i projektach realizowanych przez CARS!

dr Dominik Wolski

Zakład Prawa i Zarządzania Ryzykiem w Biznesie

Akademia Leona Koźmińskiego

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0721-4573>

e-mail: dwolski@kozminski.edu.pl